

Moj pogled na mentorja raziskovalnih nalog

■ **Miha Golob** je zaključil Srednjo tehniško šolo v Mariboru, zdaj študira na Biotehniški fakulteti v Ljubljani.

V obdobju od osmega razreda osnovne šole do zdaj sem kot mladi raziskovalec izdelal pet raziskovalnih nalog, ki so prejele priznanja na področnih tekmovanjih, štiri od njih pa so se uvrstile tudi na najvišja mesta na državnih tekmovanjih. Večino nalog sem izdelal skupaj s sošolci kot soavtor. Delil bom svoj pogled in razmišljanje o vplivu raziskovalnega dela name in o vlogi, ki so jo imeli moji mentorji.

Motivacija in prvi zagon

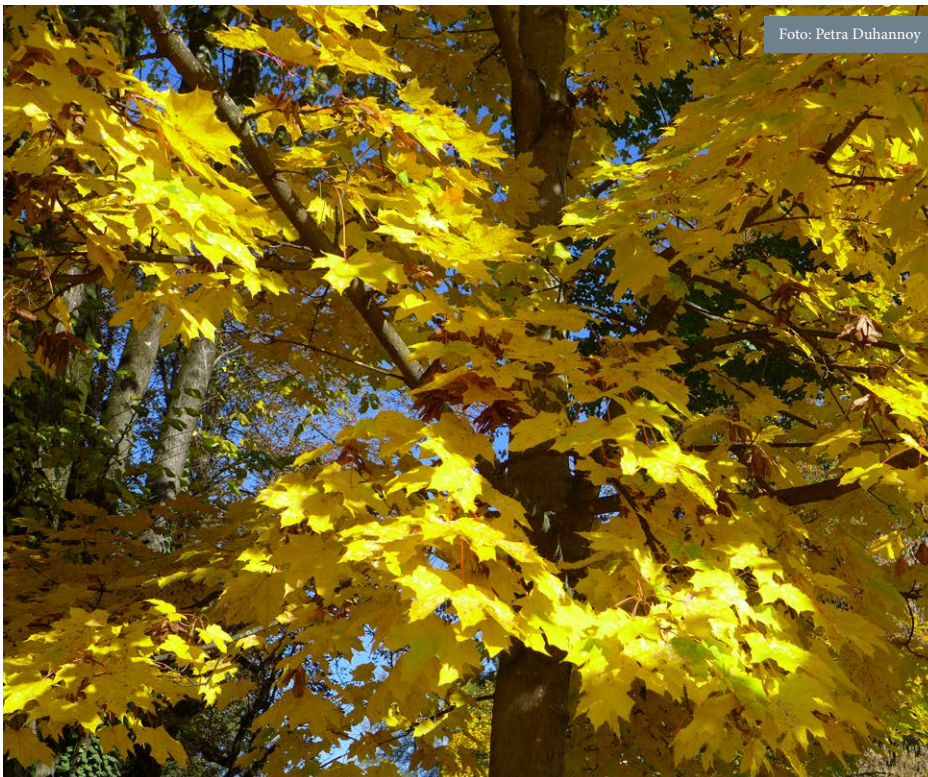
V delo je vključeno iskanje idej, rešitev, komunikacija z mentorjem, priprava, izdelava in javni zagovor naloge. Vsi koraki na tej poti raziskovanja so močno vplivali na moj osebni razvoj. Priznam, da me je v raziskovanje na začetku vleklo le izdelovanje izdelka, ki je navadno nastal ob tem. S to prvo motivacijo sem kot osmošolec pristopil do mladega učitelja tehnike in ga povprašal za mentorstvo. Odziv, ki sem

ga prejel, je bil zame več kot odličen. Imel sem mentorja, ki naju je s sošolcem na poti prve naloge izredno spodbujal, nama pomagal, in kar se mi zdi zelo pomembno, je nalogo tudi sam sprejel za 'svojo'. Mentor se je zanimal za razvoj ideje, nama iz svojih izkušenj posredoval ideje, v komunikacijo in razmišljanje vložil tudi svojo energijo, kar je močno vplivalo name. S svojim pristopom je mentor še spodbujal mojo motivacijo, da sem bil pripravljen med počitnicami priti v šolsko delavnico

in ob hišniku pripravljati izdelek. V pogovorih z drugimi avtorji sem ugotovil, da jim pisanje naloge predstavlja poseben izziv. Meni se je to zdelo preprosto, saj sem imel mentorje, ki so poznali svoje delo in pravila ter strukturo pisanja raziskovalnih nalog. Ko po več letih gledam na dogajanje ob prvi nalogi, šele spoznavam, kako močno je takratni mentor vplival na moje nadaljnje raziskovalno delo in nadaljevanje šolanja na srednji tehniški šoli.

Razočaranje

Zagon ob raziskovanju se še posebej utrdi ob iskrenem navdušenju komisije nad odličnim delom in prejetim zlatim priznanjem. Ta zagon nas je v devetem razredu ponesel do naslednje naloge, s katero smo zasedli zlato in prvo mesto v kategoriji na državnem tekmovanju. Pot raziskovanja sem nadaljeval kot srednješolec. Ob tem sem imel pred seboj jasen cilj raziskovanja in tudi izkušnje pri pisanju, tako da so se profesorji na srednji šoli čudili moji samostojnosti. Naloga se kljub odličnim rezultatom na področnem tekmovanju in pohvalam za raziskovalno metodologijo ni uvrstila na predstavitev za najvišja mesta na državnem tekmovanju. Sledilo je globoko razočaranje. Bil sem na tleh. Nalogo, za katero še vedno mislim, da je moja najboljša, so v komisiji ocenili slabše, brez pravih vsebinskih utemeljitev. Čeprav sem v mislih že trdno sklenil, da nikoli več ne bom napisal in izdelal nobene naloge, so se mi po nekaj dneh že porodile nove ideje in zamisli za temo naslednje naloge. V tem zagonu sem pozabil na razočaranje. Spomnil sem se prvih izkušenj in veselja do dela. Tudi starši so mi bili v moralno oporo in spodbudo. S sošolcem sva izdelala izdelek in napisala nalogo. Potrudila sva se in oceno prepustila komisiji. Bila sva svobodna do njihove odločitve. Naloga je

bila ponovno zlata. Naslednje leto sva za novo idejo in izdelek prejela srebrno priznanje. Naučil sem se, da ni dobro, da ima razočaranje zadnjo besedo.

Vloga mentorja

V srednji šoli sem bil kot avtor nekoliko razočaran nad mentorstvom. Zame to morda ni bila ovira, saj sem imel že dve izkušnji, ki sta me bodrili, za nekoga, ki izdeluje nalogo prvič, pa je to ključnega pomena. Mladostnik se opira na svojega mentorja, išče ideje in poskuša razširiti svoje znanje. Ima željo, pripravljen je vložiti čas in energijo, potrebuje pa mentorstvo. Slana meni, da ima mentorstvo dve pomembni vlogi. Prva predstavlja organizacijski vidik prenosa znanja uporabe raziskovalne metode in veščin od izkušenih na manj izkušene. Obenem pa je mentorstvo del širše posameznikove izkušnje, v kateri pridobiva veščine, znanje, usmeritve, pojasnila in tudi povratno informacijo (Slana, 2017).

Osebna rast in napredek raziskovalca

Raziskovanje, priprava izdelkov in pisanje nalog me je pripeljalo do napredka v veščinah, ki sem jih usvojil, kot tudi do osebne rasti. Menim, da je izdelava raziskovalne naloge odlična priložnost za mladega človeka, da osebno in strokovno napreduje. Izbira teme, ki prihaja iz lastne pobude, lahko močno osvetli izbiro nadaljnega izobraževanja. Ob raziskovanju pride do zapletov, kar terja iskanje rešitev, komunikacijo in pregled virov. Ovrednotenje in ocenitev rezultatov naloge pomaga pri vrednotenju lastnega dela in nas nauči opaziti ter ovrednotiti pomembne stvari, razširi pogled. Pisanje naloge mladega avtorja utrdi tudi v jeziku in tvorbi besedil. Sprejemanje lektorskih popravkov in trud za lep, čeprav znanstveni jezik s pravilnim navajanjem in iskanjem virov ni preprosto in prinaša vseživljenjsko znanje, ki ga ne pozabiš, saj je izkustveno in doživeto. Seveda ne smem pozabiti na znanje urejanja besedil in javno nastopanje, ki sta prav tako vplivala na mojo samozavest pri nadaljnjem šolanju in udejstvovanju v zunajšolskih dejavno-

Foto: Matej Hozjan

stih. Ob uspehih, ki so dvigali samozavest, krepili prijateljstva in željo po sodelovanju ter motivacijo, pa mi je tudi neuspeh dal pomembno življenjsko lekcijo. Naučil sem se, da ni dobro obupati in se predati ter da je vsak nov začetek in iskanje novih raziskovalnih poti del življenja. Z veseljem pogledam nazaj, na vse raziskovalne naloge, ki sem jih pripravil. Tudi v tem je vloga mentorja, da raste skupaj z mladimi in se zna in hoče učiti iz izkušenj.

Želim si, da bi mladi, ki iskreno iščejo in želijo svojo energijo ter čas vložiti v nekaj dobrega, imeli ob sebi dobre mentorje, spremljevalce, usmerjevalce. Področje udejstvovanja niti ni pomembno, pomembna je pot, ki jo ob tem prehodiš, da dosežeš globino znanja na nekem področju ob soočanju z lastnimi zmožnostmi in spremembami. Mislim, da je potrebno v mentorstvo mladim na različnih področjih usmeriti več pozornosti, saj pri-

naša zelene sadove, ki jih težko pričakujemo od razdrobljenega šolskega pouka. ◀

Viri

- Slana, Urška (2017): *E-mentorstvo v mladinskem delu. Mladinsko delo 4.0*. Pridobljeno 3. 5. 2023 s spletne strani: https://inkubator40.si/wp-content/uploads/2017/01/Slana_E-mentorstvo.pdf.

Raziskovalne naloge

- Golob, Miha; Juršnik, Matic (2018) *Naredi si sam: talkalo cajon*. Pridobljeno s spletne strani: https://bistra.si/images/raziskovalne-naloge/2018/O%C5%A0_Tehnika_ali_tehnologija_Naredi_si_sam_tolkalo_cajon.pdf.
- Červek Roškarič, Erik; Golob, Miha; Erik; Juršnik, Matic (2019): *Tubofon*. Pridobljeno s spletne strani: https://bistra.si/images/raziskovalne-naloge/2019/O%C5%A0_Tehnika_ali_tehnologija_Tubofon.pdf.
- Golob, Miha (2020): *Testiranje tap za cajon*. Pridobljeno s spletne strani: https://zbirke.zotks.si/resources/Bronasto_SS_Tehnika_ali_tehnologija_tekstil_lesarstvo_strojnistvo_idr_584871.pdf.
- Golob, Miha; Horvat, Niko (2021): *Izdelava bobnov iz masivnega lesa s CNC tehnologijo ali kako drugače?* Pridobljeno s spletne strani: https://zbirke.zotks.si/2021/resources/SS_Tehnika_ali_tehnologija_tekstil_lesarstvo_strojnistvo_idr_639023.pdf.
- Golob, Miha; Horvat, Niko (2022): *Izdelava namiznega CNC rezkarja*. Pridobljeno s spletne strani: https://zpm-mb.si/wp-content/uploads/2022/09/SS%CC%8C_Lesarstvo_Izdelava_namiznega_CNC_rezkarja.pdf.